

Robert Boynton, dues obres de Herrscher i ara, els comentats de Rius i Jiménez. Una col·lecció de referència en el seu àmbit, molt cuidada, que combina assajos per al gran públic sobre el periodisme d'avui, els mitjans, les principals especialitats, amb exemples de no-ficció i antologies històriques. Almarcegui aporta l'aventura amb *Una viajera por Asia Central*.

llibrescopi

La màgia de Socotra

Passejar per la ciutat de Girona sempre és font de sorpreses. Vaig cap a la Llibreria 22 i veig la periodista **Isabel Llauger** i el penalista **Carles Monguilod** –autor de les sucoses memòries *Vint-i-cinc anys i un dia*– presentant molt animadament el llibre *A pesar de la luz oscura*. L'autor és un jutge, **Adolfo García Morales**, però quan paro l'orella no sento parlar d'altres lleis que les de la rima. García Morales és jutge de l'audiència provincial durant el matí i escriptor de poesia a les nits. En una ciutat on un periodista arriba a president de la Generalitat, tot és possible.

Quan passo per davant de la Casa de la Cultura de Girona les sorpreses continuen. Hi veig muntant guàrdia l'escriptor i incansable viatger **Jordi Esteva**. Amb les seves patilles descomunals i la seva elegant extravagància, una mica britànica, em recorda un dels exploradors de la Royal Geographical Society que se n'anaven a descobrir les fonts del Nil amb vestit de pota de gall.

La pel·lícula *Socotra, l'illa dels Djinn* basada en el seu llibre *Socotra, la isla de los genios* i que ha dirigit ell mateix (és el seu tercer rotatge), s'estrena en aquell instant en el marc del Festival de Cinema de Girona. Esteva, amable i patidor, és a la porta del carrer fent d'hoste per indicar a la gent que pugi al pis de dalt i arribi a la sala de projeccions perquè al vestíbul no hi ha cap rètol. Em pensava que era un error fins que descobreixo que a la Casa de la Cultura són uns genis de la semiòtica; els cartells estan ubicats al lloc on la gent realment els llegirà: el lavabo. Davant dels urinaris et pots assabentar de la visita del violinista **Malikian**. Molt millor que l'avorrida observació de les rajoles.

La sala s'omple. No es volen perdre l'estrena **Josep Maria Iglesias**, el llibreter de la Ulyssus de Girona (especialitzada en viatges), o la periodista i escriptora **Maria Àngels Cabré**, que casualment també té la seva novel·la *El silencio* d'imminent estrena cinematogràfica al Festival de Begur, amb direcció de **Jordi Cadena**.

Socotra és una illa mítica al mig de l'oceà Índic, entre dos països tan poc accessibles com el Iemen i Somàlia. És el lloc dels arbres de l'encens i la mirra, i l'arbre del drac que té la saba vermella com la sang. **Marco Polo** va afirmar que “els pobladors de Socotra eren els mags i nigromants més savis que hi havia al món”. El llibre, on relata el viatge, les històries que li van explicar i la seva pròpia mirada del pas del temps, és una meravella i aquest novembre serà reeditat en una edició il·lustrada per l'editorial Atalanta. El seu documental en blanc i negre té la profunditat de la simplicitat. Almenys, per l'aspecte. No és fàcil captar amb aquella naturalitat els socotrians en la intimitat de les nits al voltant del foc relatant històries d'esperits i dones geni. Algú comença a dir: “Kanzaman” (Hi havia una vegada...) i tots es reuneixen al seu voltant hipnotitzats.

Socotra és una bombolla de temps a punt de ser rebentada. Els megarics de Dubai ja l'han clissat per cobrir-la de *resorts* de luxe, i només la interminable guerra del Iemen l'ha frenat.

Actualment **Jordi Esteva** està provant de rescatar els relats orals dels ancians afrocolombians del Chocó, negres descendents dels fugitius de l'esclavitud. Em diu que “la meua recerca és la dels mons que s'esvaeixen”. És un conservacionista singular: el que prova de preservar del corró de la globalització aplanadora són els paisatges d'històries fabuloses. Ho deia un poema asteca rescatat pel mitòleg Joseph Campbell: “No és cert que vinguem a aquest món a viure, hi venim només a somiar”. |

Cartell de la pel·lícula

'Cien casos'

Examen de consciència

A. J.

El 10 de juliol del 2011, el dominical britànic *News of the World* s'acomia-dava dels seus lectors després de 167 anys de publicació. Darrere d'aquest adéu hi havia un dels grans escàndols periodístics dels últims anys, que implicava el magnat de la comunicació Rupert Murdoch, propietari del grup News International, al qual pertanyia el dominical tancat, amb pràctiques il·legals d'espionatge telefònic i altres estratagemes bruts per aconseguir històries. Una praxi que tenia com a principal objectiu revelar les vergonyes de polítics i celebritats amb què el rotatiu va aconseguir assolir els 2,7 milions d'exemplars.

El veterà periodista Roger Jiménez fa servir aquest cas i 99 més com a exemple de pràctiques periodístiques –dolentes, dubtoses i qüestionables– per parlar-nos d'un dels aspectes de l'ofici que des de la seva òptica professional considera el més rellevant: la deontologia. “L'ètica periodística no és la millor de les virtuts practicades”, planteja des d'un inici en el seu llibre *Cien casos. La ética periodística en tiempos de precariedad*, una compilació que també forma part de la col·lecció *Periodismo Activo* amb la qual la Universitat de Barcelona analitza la crisi dels mitjans de comunicació.

Jiménez reivindica l'ètica i l'auto-regulació en l'exercici del periodisme, que estima vàlids per a tots els temps i tots els mitjans i suports. Amb aquesta premissa repassa alguns dels escàndols periodístics més sonats de l'últim segle. Sovintegen els protagonitzats per periodistes nord-americans com Patricia Smith, de *The Boston Globe*, seleccionada per al Pulitzer el 1998 per les seves extraordinàries històries que més tard es van revelar com a pura invenció per a la seva glòria personal. Tampoc no oblidem el cas Watergate, que utilitza per parlar del secret professional i la protecció de les fonts d'informació. Ja en territori espanyol, una de les perles que recorda és la de la fotografia del fals Hugo Chávez que *El País* va publicar en portada el 24 de gener del 2013 en la qual es veia un home intubat en una sala d'operacions i que el diari va identificar, sense ser-ho, com el president veneçolà. “Un vell adagi sense firma diu que ‘els metges enter-

ren els seus errors, els advocats els penen i els periodistes els publiquen en portada””, es lamenta l'autor, que afirma: “El que distingeix un diari de qualitat d'un altre que no en té és la capacitat de reacció, d'aprendre dels errors, de tenir la humilitat de reconèixe'ls”.

El plagi, la suplantació de personalitat per arribar a una font –va ser sonada la trucada que va realitzar el gener del 2011 el periodista Pere Mas al rei Joan Carles donant-li el seu nom perquè la Zarzuela pensés que es tractava del president Mas, o la més recent del periodista Carles Pérez a Mariano Rajoy, el gener passat– la veracitat o la imparcialitat són abordats amb exemples aclaridors que serveixen

roger jiménez

Va ser el primer defensor del lector de *La Vanguardia*, un càrrec que el va portar durant anys a analitzar els límits ètics del periodisme. Un camp en el qual Roger Jiménez (el Catllar, 1938) és docte; no en va ha estat professor de Redacció Periodística a la Universitat Autònoma de Barce-

lona i de Deontologia a la Universitat Internacional de Catalunya. Durant més de cinquanta anys de professió, Jiménez ha exercit en diversos mitjans de comunicació escrits i agències de notícies com Europa Press i Efe, combinant durant anys l'activitat professional amb la gremial, amb càrrecs com la presidència del Consell de la Informació de Catalunya.

Com a praxis dubtoses cita la foto del fals Chávez i les trucades fingides de periodistes a Rajoy i Joan Carles I

d'avis a les noves generacions de professionals, als quals Jiménez aconsella plasman el que diuen els codis deontològics. |

Roger Jiménez

Cien casos. La ética periodística en tiempos de precariedad

PUBLICACIONS I EDICIONS UNIVERSITAT DE BARCELONA.
304 PÀGINES. 22 EUROS

ANTONIO ITURBE

